

ایران می تواند در کسوت «مدعی» مقابل اروپا بنشیند
بررسی تحولات روابط ایران و اروپا در گفت‌وگو با رضاصبری

جزئیات حمایت از دانش بنیان ها
مبلغ تسهیلات هر شرکت معادل ۶ برابر مجموع هزینه‌های حقوق و دستمزد شرکت است

یک هفته در کنار معلولان
شهرداری تهران طی هفته جاری، برنامه‌های ویژه‌ای را با شعار «همیشه کناران هستیم» ویژه معلولان اجرایی کند

شنبه ۱۲ آذر ۱۴۰۸ جمادی‌الاول ۱۴۴۴ سال سی‌ام شماره ۸۶۵۴۶

همیشه کناران هستیم

عکس: همشهری غیرنوشا طهبامسی

پرورش انسان در کارخانه ساعت‌سازی

گزارشی از یک کارخانه قدیمی که به محل آموزش کودکان استثنایی تبدیل شد

پرچم از لای انگشت‌های خمیده پرپسا پایین می‌سپرد، با حوصله آن را از زمین برمی‌دارد. هوا امروز گرم شده و معلم زهران نگران است که زیر آفتاب ماندن او باعث عود بیماری صرع و غش کردنش شود، ولی اصرار خانم معلم برای فرستادن زهرا به داخل کلاس فایده‌ای ندارد و او با هیجان و خوشحالی مشغول چرخاندن پرچم و سرود خواندن است.

مسیر پر در دسر

دیس‌های پر از ششیرینی کشمش، روی میز، دلربایی می‌کنند و مریم چندبار به قصد ناخک زدن آنها به سمت میز رفته، ولی هر دفعه با تشر دوست‌ست نازنین مجبور به صبوری شده است: «مریم حالا بیا شعر بخونیم، بعدا با هم شیرینی می‌خوریم!» نازنین تا وقتی به سن مدرسه رفتن نرسیده بودند، پدر و مادرشان نمی‌دانستند دختران‌شان با بیماری اوتیسم دست و پنجه نرم می‌کنند، اما در همان کلاس اول دبستان که معلم

اغلب دانش آموزان در خانواده‌هایی زندگی می‌کنند که از امکانات اولیه زندگی محرومند. دانش آموز توانایی در مدرسه است که خانواده‌اش در گاراژی نمور و تاریک زندگی می‌کند و ممکن است ماهی یک‌بار هم در سفره خود گوشت و مرغ و میوه نبیند

دارند علاوه بر هزینه‌های معمول زندگی باید مخارج سرسرام‌ور دارو و درمان فرزندان‌شان را هم بپردازند و نمی‌توانند هزینه سرویس مدرسه بچهار تا تأمین کنند. «مادر مریم هر روز در مدرسه می‌ماند تا کرایه اتوبوس کمتری بپردازد و داروی نازنین و مریم را هم سر موقع بدهد. او و دیگر مادرانی که از اول صبح تا موقع تعطیلی بچه‌ها در مدرسه می‌مانند، اگر از سر یا بیستادن کلافه شدند باید در کانکس فلزی گوشه حیاط استراحت کنند. بعضی از نایلون‌های پر از سبزی پاک نشده یا دمکنی و پیش بند آشپزخانه هم که بساط کسب‌وکار تعدادی از مادرهاست آنقدر جاگیرند که برای استراحت در کانکس تنگ و تاریک و سرد باید نوبت بگیرند. ماهی یک‌بار هم در مدرسه، به برگشتن پسرش از خدمت سربازی قربانی نذر کرده، قربانیش را برای بچه‌های مدرسه فرستاده و قصاب باید گوسفند نذری را جلوی در نگه‌دارد تا وقتی حیاط خلوت شود آن را ذبح کند.

نیازهای درمانی بچه‌ها بر زمین مانده

سائلن طبقه اول دلبیاض است و کلاس‌ها با کاغذها و ریسه‌های رنگی تزئین شده‌اند. وسایلی که توی کمد جایزه‌ها چیده شده‌اند حسایی برای بچه‌ها دلربایی می‌کنند. نمازخانه در وقت و بستنی ندارد و بچه‌ها هر زمانی دوست داشته باشند می‌توانند برای نماز

و پیش قابل توجهی از فضای ۲۰۰مترمربعی آن بدون استفاده مانده بود. زمردیان می‌گوید: «ساختمان قدیمی مدرسه را در سال ۱۳۹۰ ایزدسازی کردیم و مدرسه به ۱۵ کلاس، ۴کارگاه، بخش‌های گفتاردرمانی و ارتوپدی و سالن همایش مجهز شد.» حس پردانه زمردیان به دانش آموزان مدرسه سبب شده برای رفع کمبودها و مشکلات آنها احساس مسئولیت کند. او می‌گوید: «اغلب دانش آموزان مدرسه در خانواده‌هایی زندگی می‌کنند که از امکانات اولیه زندگی محرومند. دانش آموز توانایی داریم که خانواده‌اش در گاراژی نمور و تاریک زندگی می‌کند و ممکن است ماهی یک‌بار هم در سفره خود گوشت و مرغ و میوه نبینند. چند سال پیش ۲خواهر توانیاب در مدرسه درس می‌خواندند که فقط یک جفت کفش داشتند و نمی‌توانستند با هم در مدرسه باشند.»

خواندن به آنجا بروند. پاهای لایلا کهرمق است و به‌سختی خود را از کلاسش به نمازخانه می‌رساند، اما الان برای نمازخواندن به آنجا نمانده و گوشه‌ای دراز کشیده تا شاید دندان درد شدید و کلافه‌کننده‌اش کمی آرام شود. لیلاد درحالی‌که چشم‌های معمومش از درد به اشک نشست، می‌گوید: «پدر و مادرم پول ندارند من را به دندانپزشکی ببرند.» اگر لیلاد از خدمات توانبخشی به اندازه کافی استفاده کند، شاید بتواند ترو و فرزند تراره برود، ولی درآمد پدر کارگرش به تأمین چنین هزینه‌هایی قد نمی‌دهد و جلسات توانبخشی هفتگی مدرسه هم برای درمانش کافی نیست. شهناز نادعلی از درددل والدین لیلاباخبر است و می‌گوید: «هزینه خدمات کاردرمانی و گفتاردرمانی و تهیه تجهیزات توانبخشی کودکان توانیاب بسیار بالاست و با آنکه خیران قسمتی از این هزینه‌ها را می‌پردازند، باز هم خانواده‌ها با مشکلات زیادی رویه‌رو هستند.» او از معلمان مدرسه است و وقتی در کارگاه‌های آموزشی با خیطایی تلاش و علاقه بچه‌ها برای کار یاد گرفتن را می‌بیند، نقش درمان‌های توانبخشی در افزایش مهارت و اعتماد به نفس آنها را به خوبی حس می‌کند. کارگاه آشپزی دانش آموزان مقطع پیش حرفه‌ای در طبقه دوم قرار دارد و درحالی‌که همه بچه‌های کلاس مشغول سیب زمینی پوست‌کندن هستند، مادر ریحانه سا کمک مادریاران مدرسه، به سختی ویلچر سنگین او را از پله‌ها بالا می‌برد. به قول او اوحیدری، با آنکه از عمر آموزشگاه زمان زیادی نمی‌گذرد و ساختمانش قیراق و نوینوار است، در زمان ساخت‌وساز بنا از نصب آسانسور و مناسب‌سازی ورودی‌های مدرسه غفلت شده است. حیدری در پایه هفتم تدریس می‌کند و ۱۸سال بودن او در کنار این بچه‌ها سبب شده زبان و حال دل آنها را خوب بفهمد. خانم معلم نزد شاگردانش حسایی محبوب است و تا از طولانی بودن سابقه تدریسش می‌گوید، سستایش لااقل ۱۰بار به میز و تخته می‌گوید تا او چشمش نخورد: «ماشالله خانم معلم... حیدری از شیشه‌های خیارشور، گل‌های کاموایی و دیگر کاردستی‌های بچه‌ها عکس گرفته و روی تخته چسباند تا ستایش و همکلاسی هایش با دیدن عکس‌ها باور کنند که کارهای زیادی از آنها برمی‌آید. امروز قرار است بچه‌ها نام دندان‌ها را یاد بگیرند، اما وقتی درس به مشغولیت دندانپزشکی می‌رسد، باید خانم معلم قیبه‌س(طولانی صبوری کند تا مشغولیت خنده‌های بچه‌ها تمام شود و او بتواند درس را ادامه دهد. ستایش با شنیدن اسم دندانپزش، صدای گریه درمی‌آورد و بچه‌ها حسایی می‌خندند.

خلاصه گزارش

یادداشت
مرضیه امیر زادگان روانشناس

نگهداری از کودک توان‌یاب در منزل

نگهداری از کودکان معلول جسمی و حرکتی در منزل دارای پیچیدگی‌های خاصی است. این کودکان، همان‌طور و شوق کودکانه را دارند؛ اما محدودیت‌های جسمی به آنها اجازه فعالیت‌های معمول را نمی‌دهد. معلولیت‌های جسمی، حرکتی بسیار متنوع هستند و محدودیت‌های حرکتی تا نایبایی و ناشنوایی را شامل می‌شوند. طبیعتاً این کودکان شرایط ویژه و خاصی دارند و پرستاری از آنها در منزل کاری دشوار و البته حساس است. شرایط این فرزندان در روحیه پدر و مادر و دیگر فرزندان خانواده نیز بسیار تأثیرگذار است.

کودکان توان‌یاب را به‌خود وابسته نکنید
کودکان دچار معلولیت‌های جسمی حرکتی، معمولاً دارای نقص در یکی از اندام‌های حرکتی اصلی، یعنی دست یا هستند. همچنین این معلولیت‌ها دارای طیف گسترده‌ای از نظر شدت ناتوانی ایجاد شده هستند. به‌علت شرایط خاصشان این افراد نیاز به مراقبت و رسیدگی بیشتری دارند و ممکن است بیشترین زمان پدر و مادر را به‌خود اختصاص دهند. در نگهداری از این کودکان باید روش‌ها و اصولی را که باعث استقلال نسبی فرد می‌شود رعایت کنیم تا علاوه بر افزایش کیفیت زندگی او، برای پدر و مادر و اطرافیان امکانی فراهم شود که برای فرزندان دیگر و سایر اعضای خانواده بتوانند زمان بیشتری صرف کنند.

شهناز نادعلی از درددل والدین «لیلا» باخبر است و می‌گوید: «هزینه خدمات کاردرمانی و گفتاردرمانی و تهیه تجهیزات توانبخشی کودکان توانیاب بسیار بالاست و با آنکه خیران قسمتی از این هزینه‌ها را می‌پردازند، باز هم خانواده‌ها با مشکلات زیادی رویه‌رو هستند.»

در انجام امور شخصی فرزندان از او کمک بگیرد
اولین نکته استفاده تمام و کمال از کودک در انجام امور شخصی است. هر کودک توان‌یابی با هر سطح ناتوانی، در نهایت قادر است در صد مشخصی از فعالیت‌های شخصی خود را انجام دهد. این روش تربیتی اجازه می‌دهد تا کودک رشد و نمو بهتری داشته باشد؛ به مرور توانایی‌های خود را گسترش دهد و در نهایت از اعتماد به نفس بالاتری برای انجام امور زندگی خود برخوردار شود.

فراموش نکنید که هر کودک معلولی روزی تبدیل به نوجوان، جوان، بزرگسال و در نهایت سالمند خواهد شد و مراقبت و نگهداری از این کودکان نمی‌تواند فرایندی همیشگی باشد؛ بنابراین بسیار مهم است که فرد معلول، تا حد توان از پس مسائل شخصی خود برآید. این وظیفه پرستار و والدین کودک است که در این راه قدم برداشته و با صبوری و حوصله زیاد، به آموزش کودک حین مراقبت از او بپردازد و تا حد امکان به او کمک کند که حتی کوچک‌ترین کاری را که در توان دارد خودش انجام دهد.

از اهمیت تغذیه و بهداشت غافل نشوید
این کودکان نسبت به سایر کودکان تحرک کمتری داشته و در معرض آلودگی‌های خاصی هستند. بنابراین بهداشت شخصی کودک توان‌یاب بسیار مهم است و باعث سلامت بیشتر و احساس روانی بهتر او می‌شود.

تغذیه کودک معلول جسمی حرکتی، از دیگر نکات مهمی است که باید به آن توجه شود. در زمینه تغذیه علاوه بر نوع مواد غذایی، شکل سرو کردن غذا برای این کودکان از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. اگر کودک برای دست گرفتن قاشق و خوردن غذا به‌صورت شخصی مشکل دارد، باید توجه بیشتری در این زمینه داشته باشید. خوشبختانه وسایل کمکی خاصی فراهم شده که استفاده از آنها توصیه می‌شود. از جمله دارو، باید توجه بیشتری در این زمینه داشته باشید. خوشبختانه وسایل کمکی خاصی فراهم شده که استفاده از آنها توصیه می‌شود.

از جمله دارو، باید توجه بیشتری در این زمینه داشته باشید. خوشبختانه وسایل کمکی خاصی فراهم شده که استفاده از آنها توصیه می‌شود. از جمله دارو، باید توجه بیشتری در این زمینه داشته باشید. خوشبختانه وسایل کمکی خاصی فراهم شده که استفاده از آنها توصیه می‌شود.

وقتی من و خانواده‌ام تصمیم گرفتیم کارخانه تولید ساعت دیواری کرج را به یک خیریه تبدیل کنیم، متوجه شدیم در ناحیه ۲ استان البرز، مدرسه‌ای برای تحصیل دختران توانیاب ذهنی و جسمی وجود ندارد و بسیاری از آنها که در خانواده‌های بی‌بضاعت زندگی می‌کنند گوشه‌نشین و منزوی هستند. به همین دلیل کارخانه را برای تأسیس مدرسه استثنایی به آموزش و پرورش اهدا کردیم.

دغدغه‌های پدرانه

نکته

هنوز هم هر وقت «مسعود زمردیان» احساس خستگی و دلنگنی می‌کند، دست همسر مهربان و همدلش را می‌گیرد و با هم سراغ بچه‌ها می‌روند. ساعتی بین آنها می‌چرخند. حرف‌های دل‌های ساده کنجشکی‌شان را می‌شنوند، هدیه‌هایی را که همراه‌شان می‌برند، میان بچه‌ها تقسیم می‌کنند و با دیدن حال و هوای کودکان آنها نفس چاقی می‌کنند. زمردیان در صنف تولید و واردات ساعت موسسید کرده و حدود ۲ دهه پیش آموزشگاه استثنایی زمردیان را بنا کرده است. او می‌گوید: «وقتی من و خانواده‌ام تصمیم گرفتیم کارخانه تولید ساعت دیواری کرج را به یک خیریه تبدیل کنیم، متوجه شدیم در ناحیه ۲ استان البرز، مدرسه‌ای برای تحصیل دختران توانیاب ذهنی و جسمی وجود ندارد و بسیاری از آنها که در خانواده‌های بی‌بضاعت زندگی می‌کنند گوشه‌نشین و منزوی هستند. به همین دلیل کارخانه را برای تأسیس مدرسه استثنایی به آموزش و پرورش اهدا کردیم.» امکانات ساختن کارخانه ساعت‌سازی در چند اتاق خلاصه می‌شد